

Cuprins

- *Au fost selectate primele sate ce își vor conecta instituțiile publice la sisteme termice pe bază de biomasă*
- *A avut loc cea de-a doua ședință a Consiliului Proiectului Energie și Biomasă*
- *Comitetul de selectare a ales alte 21 de sate ce vor depune proiecte de conectare a școlilor și grădinițelor la sisteme termice pe bază de biomasă*
- *A fost demarat un studiu ce va prezenta soluțiile de încălzire cu biomasă a caselor particulare*
- *Va fi cunoscută piața de producere și de consum a brichetelor și peletelor*
- *Proiectul Energie și Biomasă a participat la o discuție publică cu studenții facultății de energetică, în cadrul săptămânii ONU*
- *Energia din biomasă: o rețetă demult uitată*
- *Calendarul evenimentelor Proiectului Energie și Biomasă*
- *Tendere lansate de Proiectul Energie și Biomasă*

Nº1

Septembrie - Octombrie 2011

Proiectul Energie și Biomasă în Moldova Buletin electronic

Proiectul Energie și Biomasă în Moldova

Acest proiect este finanțat de Uniunea Europeană și co-finanțat, implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

ȘTIRI PROIECT

Au fost selectate primele sate ce își vor conecta instituțiile publice la sisteme termice pe bază de biomasă

Primele 17 comunități rurale din Republica Moldova ce își vor conecta instituțiile publice la sisteme termice pe bază de biomasă au fost selectate. În total, 11 școli, 10 grădinițe și un centru comunitar vor fi încălzite pe timp de iarnă cu energie produsă local. Instituțiile publice rurale vor fi conectate la sisteme termice de utilizare a biomasei cu sprijinul financiar al Proiectului Energie și Biomasă în Moldova, finanțat de Uniunea Europeană și co-finanțat, implementat de PNUD Moldova.

Astfel, mai mult de 13.400 de persoane, dintre care aproape 5.000 copii, își vor spori confortul termic datorită unor noi echipamente termice de producere a energiei din biomasă. Comunitățile rurale selectate sunt din raioanele Ștefan Vodă, Leova, Cantemir și din UTA Gagauz Yeri, acestea fiind primele regiuni în care Proiectul Energie și Biomasă și-a început activitatea. Pe durata de implementare, anii 2011-2014, Proiectul Energie și Biomasă va acoperi toate raioanele Republicii Moldova, în total cel puțin 130 de instituții publice rurale fiind conectate la sisteme de încălzire pe bază de deșeuri agricole, în special, paie.

Cea mai mare parte a cheltuielilor instalării sistemelor termice va fi acoperită de proiect, comunitatea contribuind cu minim 15% din costul total.

„Trecând la sisteme termice pe bază de biomasă vom economisi circa 40%”

Satul Țiganca din raionul Cantemir este una din comunitățile beneficiare ale Proiectului Energie și Biomasă. Datorită proiectului, școala și grădinița din sat, încălzite până acum cu cărbune, vor fi conectate la sisteme termice pe bază de biomasă. „Un sezon de încălzire pentru școală și grădiniță ne costa în medie 200.000 lei. Trecând la sisteme termice pe bază de biomasă vom economisi circa 40%, bani ce vor fi reinvestiți în dezvoltarea acelorași instituții. Pe lângă economiile făcute, vom proteja și mediul ambiant. Paiele nu vor fi mai arse în câmp, ci transformate în combustibil ecologic”, a declarat Petru Gandrabur, primarul satului Țiganca, raionul Cantemir.

Criteriile de selecție a comunităților:

Comunitățile rurale au fost selectate în baza unor criterii prestabilite și în cadrul unui proces etapizat, competitiv și transparent. În fiecare raion vor fi organizate întrevederi publice de prezentare a proiectului, comunitățile rurale fiind încurajate să valorifice șansa de a instala în instituțiile publice sisteme eficiente de încălzire pe bază de paie. „Satele participante la competiție vor trece câteva etape de selecție, unde vor trebui să probeze următoarele: (1) dovada sursei sigure de aprovizionare cu baloturi de paie și a resurselor financiare pentru achiziția combustibilului, (2) existența clădirilor publice adecvate pentru a fi racordate la sisteme de încălzire pe bază de paie, (3) existența depozitelor pentru stocarea baloturilor de paie, (4) angajamentul și motivarea comunității de a accesa surse alternative de energie termică”, susține Alexandru Ursul, managerul Proiectului Energie și Biomasă în Moldova.

Cele 17 comunități rurale ce își vor conecta instituțiile publice la sisteme de energie pe bază de biomasă:

Ermoclia, Olănești, Palanca, Viișoara, Talmaz, Copceac, Popeasca, Crocmaz, Răscăieți (raionul Ștefan Vodă), Cazangic, Seliște, Sărata Nouă (rl Leova), Antonești, Țiganca, Lărguța (rl Cantemir), Copceac, Carbalia (UTA Gagauz Yeri).

Mai multe informații despre comunitățile selectate găsiți:

http://undp.md/projects/Biomass/Comunitatile%20rurale%20selectate_24.08.2011_RO.pdf

Satele din Ștefan Vodă ce își vor conecta instituțiile publice la sisteme termice pe bază de biomasă au semnat Memorandumuri de colaborare

9 sate din raionul Ștefan Vodă au semnat pe 29 Septembrie 2011 Memorandumuri de colaborare cu Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare. 11 școli și grădinițe din aceste 9 sate (Ermoclia, Olănești, Palanca, Viișoara, Talmază, Copceac, Popeasca, Crocmaz, Răscăieți) vor fi încălzite pe timp de iarnă cu energie produsă local. În total, peste 3.200 de persoane din aceste instituții, dintre care 2.740 copii, își vor spori confortul termic pe timp de iarnă.

Raionul Ștefan Vodă este unul din primele 4 regiuni din Republica Moldova în care Proiectul Energie și Biomasă și-a început activitatea.

„Deși raionul Ștefan Vodă este gazificat sută la sută, suntem, totodată, unul din primele raioane ce a accesat sursele alternative de energie. Sunt mândru că datorită Proiectului Energie și Biomasă, 9 sate din Ștefan Vodă își vor încălzi școlile și grădinițele cu energie produsă din deșeuri cerealiere”, a declarat Nicolae Orlov, vicepreședintele Consiliului Raional Ștefan Vodă, la evenimentul de semnare a memorandumurilor.

„Pe fundalul creșterii inerente a prețurilor la gaz, trebuie să valorificăm propriile surse energetice. Studiile au arătat că una din cele mai sigure și ușor accesibile surse alternative de energie pentru Republica Moldova sunt paie și alte deșeuri cerealiere. Anual, Republica Moldova produce, în medie, 700 mii tone de paie care sunt echivalente, sub aspect energetic, cu cca 250 milioane m³ gaze naturale sau cu 25% din consumul anual al țării”, susține Mihai Cuiban, specialist principal al Agenției pentru Eficiență Energetică.

Și satele selectate din raioanele Leova, Cantemir și din UTA Găgăuzia au semnat Memorandumuri de colaborare

Alte 8 sate din raioanele Leova, Cantemir și din UTA Găgăuzia au semnat, în zilele de 29-30 septembrie, Memorandumuri de colaborare cu PNUD Moldova. Amintim că acestea sunt primele regiuni în care Proiectul Energie și Biomasă și-a început activitatea. Până în 2014, vor fi acoperite toate raioanele Republicii Moldova, în total cel puțin 130 de instituții publice rurale fiind conectate la sisteme de încălzire pe bază de deșeuri agricole, în special, paie.

Energia produsă din surse proprii are mai multe beneficii. Ea reduce dependența de importuri, sporește securitatea energetică a țării, are costuri mai mici, permite dezvoltarea de noi afaceri și crearea de noi locuri de muncă. În plus, energia din surse regenerabile reduce emisiile de gaze cu efect de seră și poluarea mediului ambiant.

A avut loc cea de-a doua ședință a Consiliului Proiectului Energie și Biomasă

Cea de-a doua ședință a Consiliului Proiectului Energie și Biomasă a avut loc pe 16 septembrie la Chișinău. În cadrul ședinței, a fost prezentat progresul activităților proiectului și activitățile planificate a fi realizate până la sfârșitul anului 2011.

Astfel, în perioada 15 aprilie - 10 septembrie, Proiectul Energie și Biomasă a organizat întreveneri publice de prezentare a proiectului în 7 raioane (Ștefan Vodă, Leova, Cantemir, Hâncești, Telenești, Sângerei, Fălești) și în UTA Gagauz-Yeri.

Autoritățile publice raionale și locale, primarii, directorii de școli, grădinițe, centre comunitare, proprietarii de terenuri agricole, agenții economici din regiunile menționate (în total peste 450 de persoane) au fost informați despre oportunitățile de valorificare a surselor locale de producere a energiei termice și despre condițiile pe care trebuie să le întrunească pentru a se conecta la sisteme de încălzire pe bază de biomasă. Ca rezultat, 65 de sate au expediat scrisori de intenție prin care și-au exprimat dorința de a-și conecta instituțiile publice la sisteme de încălzire pe bază de biomasă. În rezultatul câtorva etape de selecție, propunerile a 17 sate au fost acceptate spre finanțare.

Comitetul de selectare a ales alte 21 de sate ce vor depune proiecte de conectare a școlilor și grădinițelor la sisteme termice pe bază de biomasă

Comitetul de selectare al Proiectului Energie și Biomasă s-a reunit luni, 24 octombrie, în ședință pentru a evalua propunerile a 35 de sate din raioanele Telenești, Hâncești, Sângerei și Fălești ce au înaintat cereri de proiect pentru a-și conecta instituțiile publice la sisteme termice pe bază de biomasă. Dintre acestea, 21 de sate au fost aprobate de Comitet pentru a trece în etapa finală de evaluare: raionul Hâncești (*Cărpineni, Crasnoarmeiscoe, Dancu, Drăgușenii Noi, Logănești, Boghicieni*), raionul Telenești (*Chiștelnița, Sărătenii Vechi, Suhuluceni, Verejeni*), raionul Sângerei (*Alexandreni, Biliceni Noi, Bursuceni, Coșcodeni, Dumbrăvița, Pepeni*), raionul Fălești (*Bocani, Mărăndeni, Năvârneț, Pietrosu, Pruteni*). Satele selectate vor urma să creeze un comitet din reprezentanții APL, directorul instituției publice beneficiar, antreprenorul local și alți care va elabora cererea detaliată de proiect, inclusiv costul preliminar al acestuia. Cererea de proiect va fi examinată de Comitetul de selectare al Proiectului și aprobată pentru investiție.

Comitetul de selectare al Proiectului Energie și Biomasă este format din reprezentanți ai Ministerului Economiei, Ministerului Transporturilor și Dezvoltării Regionale, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Agenției pentru Eficiență Energetică, PNUD și Delegația UE în Moldova.

A fost demarat un studiu ce va prezenta soluțiile de încălzire cu biomasă a caselor particulare

MEBP s-a angajat în elaborarea unui studiu a sistemelor de încălzire pentru gospodăriile casnice bazate pe energia biomasei, echipament disponibil pe plan intern și internațional, precum

și potențialul de aplicare a acestor tehnologii în Republica Moldova. Este de așteptat ca soluțiile tehnice să fie evaluate și clasificate în baza performanțelor sale (eficiență și emisii), cerințele de combustibil (multi-combustibil), caracteristicile de aplicare (de gătit, de copt, încălzire, încălzire centrală și apă caldă), integrarea soluției (costurile și cerințele de instalare), condițiile locale de piață (de aprovizionare, întreținere, de garanție). Studiul va furniza informații valoroase cu privire la tehnologiile fezabile care ar trebui să fie testate / aplicate. Ca rezultat, un număr de 6 cazane/sobe pe bază de biomasă vor fi achiziționate, importate și instalate de către proiect pentru a testa eficiența lor și potențialul lor de aplicabilitate în condițiile Republicii Moldova. După evaluarea performanțelor și confirmarea aplicabilității lor, proiectul are ca scop pilotarea soluțiilor eficiente bazate pe biomasă prin crearea de stimulente pentru instalarea, pe întreg parcursul proiectului, a 500 de cazane/sobe eficiente energetice.

Va fi cunoscută piața de producere și de consum a brichetelor și peletelor

Proiectul Energie și Biomasă a lansat un studiu ce va arăta capacitatea locală de producere a brichetelor și peletelor, precum și potențialul de consum al brichetelor și peletelor pe piața din Republica Moldova. Studiul în demarare va prezenta, de asemenea, tehnologiile aplicate de producătorii existenți pe piață și planurile lor de dezvoltare a afacerilor. Datele preliminare ale studiului vor fi cunoscute la mijlocul lunii noiembrie.

Proiectul Energie și Biomasă a participat la o discuție publică cu studenții facultății de energetică, în cadrul săptămânii ONU

19 Octombrie, Chișinău - Studenții Facultății de Energetică, Universitatea Tehnică, au participat, miercuri 19 octombrie, la o discuție publică cu reprezentanții Proiectului Energie și Biomasă desfășurată în cadrul Săptămânii ONU.

Studenții au fost informați despre impactul activității organizațiilor ONU în Republica Moldova, beneficiile pe care le are țara și oamenii de rând în urma proiectelor implementate și finanțate de ONU, dar și despre istoricul creării Organizației Națiunilor Unite și activitatea curentă. Reprezentanții Proiectului Energie și Biomasă le-au vorbit tinerilor despre rolul lor și necesitatea de a participa activ la viața din comunitate și la luarea deciziilor.

Viitorii energeticieni au participat, de asemenea, la o prezentare a Proiectului Energie și Biomasă, cel mai mare proiect de pe piața energiei regenerabile din Republica Moldova. Ei au aflat despre componentele proiectului, scopul, obiectivele și rezultatele ce vor fi obținute până în 2014: cel puțin 130 de grădinițe, școli, centre medicale, alte instituții publice rurale și peste 500 de gospodării casnice încălzite cu energie produsă local, din biomasă, în special din paie de grâu și alte deșeuri cerealiere.

„Cred cu adevărat că piața energiei regenerabile trebuie dezvoltată în Republica Moldova. Avem doar de câștigat: ne sporim securitatea energetică, producem combustibil din surse locale, economisim bani la energia consumată și, în plus, protejăm mediul ambiant”, a spus Constantin Leahu, student la Facultatea de Energetică din cadrul Universității Tehnice.

Studenții au dorit să afle mai multe detalii despre criteriile de selectare a comunităților pentru conectarea la surse alternative de energie, despre nivelul de dezvoltare al pieței locale de producere a combustibilului solid din biomasă (brichete, pelete), despre posibilitățile lor de colaborare în cadrul Proiectului Energie și Biomasă.

ISTORII DE SUCCES

Chiril Cojocaru, primar s. Popeasca

Energia din biomasă: o rețetă demult uitată

Uniunea Europeană și PNUD îi ajută pe moldoveni să cheltuie mai puțin pentru încălzire

Satul Popeasca, din raionul Ștefan Vodă intră în noul an cu ambiții mari: și liceul, și grădinița din localitate vor fi încălzite cu paie. Deși o parte din locuitorii comunității au fost sceptici referitor la renunțarea la gaz, primarul din localitate, Chiril Cojocaru, a reușit să îi convingă pe toți de beneficiile energiei regenerabile. "De ce toată lumea civilizată trece la astfel de sisteme de încălzire, iar noi să refuzăm?", se întreabă în voce Chiril Cojocaru. "Ce, noi suntem mai bogați decât ei?"...

În rând cu "lumea civilizată"

Economia de fonduri a fost principala rațiune a primarului, când acesta a decis să participe la proiectul "Energie și Biomasă", finanțat de Uniunea Europeană și co-finanțat, implementat de PNUD Moldova. La fel ca și alți reprezentanți ai autorităților locale din Moldova, și Chiril Cojocaru încerca în fiecare iarnă să lupte cu frigul din instituții, cu puținii bani alocați la buget. Însă nici chiar iscusița sa de primar, cu cinci mandate la activ, nu îl ajuta să iasă

mereu din încurcătură. Gazul le "mânca" localnicilor cea mai mare parte de bani.

"Cele 5 luni de iarnă ne costau 160 de mii de lei. Chiar și așa se întâmpla ca 2 luni din an să rămână neacoperite, căci nu mai aveam fonduri", își amintește d-nul primar de iernile trecute.

Acum însă, Chiril Cojocaru este sigur că copiii nu vor mai îngheța în sălile de clasă. După ce s-a documentat temeinic și și-a făcut toate calculele, el a ajuns la concluzia că paiele, într-adevăr, îi vor păstra banii în pungă. Primarul a mers chiar mai departe și a făcut un calcul și pentru întreaga republică.

"Dacă Moldova ar utiliza toată biomasa de care dispune, ar importa cu 25 la sută mai puține gaze decât acum!", spune el.

Entuziasm local, investiții străine

Trecerea la încălzirea pe bază de paie s-a făcut în Popeasca în câteva etape. Mai întâi, consiliul local a întocmit o scrisoare de intenție, semnată de primar și de directorul instituției care urma să treacă la noul tip de energie. În scrisoare, ei trebuiau să demonstreze trei lucruri: că localitatea are o sursă sigură de biomasă și spațiu pentru stocarea acesteia; școala și grădinița pot fi racordate la noua rețea; localnicii sunt motivați să acceseze surse alternative de energie.

Scrisoarea a fost examinată de o comisie specială și, pentru că a corespuns tuturor criteriilor, a fost acceptată. Ulterior, satul a trebuit să prezinte un proiect de buget, în care Primăria s-a angajat să asigure o parte din investiția preconizată. Și, în cele din urmă, satul Popeasca beneficiază de asistență tehnică la proiectarea și instalarea cazangeriei.

Rodica Baltag, antreprenoarea locală care va furniza biomasă pentru liceul și grădinița din Popeasca, cunoaște din proprie experiență beneficiile energiei regenerabile. Familia sa utilizează de mult timp energia regenerabilă pentru necesitățile din gospodărie. "Ca orice moldoveni, și noi avem acasă animale, așa că nu ducem niciodată lipsă de deșeuri. Avem o cisternă specială în care aruncăm toate resturile biodegradabile - și astfel plita noastră a funcționat ani în șir - până la apariția gazului în sat".

Acum Rodica Baltag va trebui să aibă grijă nu doar de propria familie, ci și de cele două instituții din sat.

Ea spune că este mândră să contribuie în felul său la proiectul "Energie și Biomasă". "Am acceptat să furnizăm baloturi de paie nu doar din considerente financiare, dar și ecologice, și sociale", spune Rodica Baltag. "Sperăm ca la iarnă copiii să stea în căldură".

Biomasă în Popeasca, ca și în majoritatea satelor din republică, se găsește din plin. Doar anul acesta, după recoltarea celor 200 de hectare de grâne, pe câmp au rămas peste 100 de tone de paie. Această cantitate este mai mult decât suficientă pentru încălzirea liceului și a grădiniței pe timp de iarnă.

"Agricultorii au mereu nevoie de bani, de aceea banii obținuți de la furnizarea biomasei vor fi foarte bineveniți. Ei pot fi investiți, de exemplu, la cumpărarea pieselor de schimb pentru tehnica agricolă", mai spune Rodica Baltag.

Pentru ca proiectul să poată fi implementat, Primăria din Popeasca a venit cu o contribuție de 301 mii de lei, ceea ce constituie 15 la sută din totalul investiției. Proiectul «Energie și Biomasă» este deja implementat în 17 sate din republică, alte 21 de sate fiind încă la etapa finală de evaluare. Moldovenii par să fi reacționat cu entuziasm la ideea încălzirii cu energie din biomasă.

« Beneficiile sunt multe », spune Alexandru Ursul, managerul Proiectului Energie și Biomasă. « Astfel satul devine mai puțin dependent de prețul mereu crescând al gazelor naturale. Comunitatea obține energie produsă local la prețuri de cel puțin 3 ori mai mici. În plus, banii cheltuiți în mod normal pentru combustibil, rămân în sat și contribuie la dezvoltarea a noi afaceri, la crearea noilor locuri de muncă și la dezvoltarea comunității».

Pe lângă beneficiile financiare, energia regenerabilă ocrotește natura. Ea nu poluează mediul ambiant și nu contribuie la încălzirea globală.

Materiale de comunicare ale Proiectului Energie și Biomasă

- Broșura de prezentare a Proiectului Energie și Biomasă: "Producem energie din surse proprii" (RO, RU, ENG)

http://undp.md/projects/Biomass/MEBP_Info%20Sheet_RO.pdf

- Poster de promovare a energiei din biomasă: (RO, RU)

http://undp.md/projects/Biomass/MEBP_Poster_RO.jpg

Doritorii de a primi aceste materiale de comunicare, sunt rugați să ne contacteze prin mail: ina.zglavuta@undp.org

CALENDARUL EVENIMENTELOR PROIECTULUI ENERGIE ȘI BIOMASĂ

NOIEMBRIE

- **4 noiembrie** - Ședința Comitetului de Selectare, evaluarea finală a proiectelor pentru investiții în comunitățile raioanelor Hâncești, Sângerei, Fălești, Telenеști.
- Semnarea Memorandumurilor de colaborare cu satele selectate pentru investiții din raioanele Hâncești, Sângerei, Fălești, Telenеști

DECEMBRIE

- **30 noiembrie** - Ceremonia anuală de Promovare a Energiei Regenerabile și Eficienței Energetice. LeoGrand Hotel & Convention Center, 18.00

TENDERE LANSATE DE PROIECTUL ENERGIE ȘI BIOMASĂ

Producerea de materiale video și audio în cadrul Campaniei de Comunicare:

<http://www.undp.md/tenders/details/451/>

Procurarea de cazane pe bază de biomasă pentru încălzirea gospodăriilor casnice:

<http://www.undp.md/tenders/details/450/>

Contacte:

131, 31 August 1989 str., Chișinău, UNDP Moldova, <http://www.undp.md>, e-mail: ina.zglavuta@undp.org

Buletinul electronic este produs de Proiectul Energie și Biomasă în Moldova. Proiectul, implementat în 2011-2014, are un buget total de 14,56 milioane Euro, acordați de Uniunea Europeană (14 milioane Euro) și de PNUD Moldova (560.000 Euro).

Opiniile exprimate în publicație nu reflectă neapărat punctul de vedere al Uniunii Europene.